CONCLUSIE VAN ADVOCAAT-GENERAAL F. G. JACOBS

van 9 november 2000 [1]

1. In deze zaak verzoekt het Finanzgericht Düsseldorf om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de gecombineerde nomenclatuur. [2] Het Finanzgericht wenst te vernemen, of „satellietontvangers" van 1990 tot 1992 onder het begrip „ontvangtoestellen voor televisie" in tariefpost 8528 vielen, zoals dit sinds 14 mei 1994 het geval is krachtens verordening (EG) nr. 884/94 [3] van de Commissie, dan wel of een andere tariefpost hiervoor geschikter was.

Beschrijving van de in geding zijnde goederen

2. Een van de documenten die de Commissie heeft overgelegd in antwoord op een verzoek van het Hof om nadere inlichtingen, is een waardevol hulpmiddel voor de uitlegging van het technisch kader waarin satellietontvangers werken. [4] „De via satelliet verzonden televisiesignalen worden volgens de zogenaamde downlinking-methode naar de aarde gestraald. Het neerwaartse signaal wordt ontvangen door de satelliet- of schotelantenne en gebundeld in de belichter, te weten het brandpunt op de schotelantenne dat het signaal ontvangt, de polariteit ervan wijzigt en het vervolgens naar de low noise block-downconverter zendt. Dit toestel (de downconverter) versterkt het signaal en zet het om zodat de ontvanger het kan gebruiken. De ontvanger verwerkt het signaal en maakt het voor de kijker mogelijk om uit verschillende kanalen te kiezen."

3. De nationale rechter beschrijft de in het hoofdgeding aan de orde zijnde ontvangers in detail als:

„In een aparte kast gemonteerde toestellen die ontvangen signalen omzetten door deze te verlagen tot de frequenties voor landantennes, zodat deze signalen door elk ontvangtoestel voor televisie en voor radio-omroep via de antenne-ingang kunnen worden verwerkt.

1 — Oorspronkelijke taal: Engels.

2 — Bijlage I bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad van 23 juli 1987 met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief (PB L 256, blz. 1), zoals voor de betrokken periode gewijzigd bij verordening (EEG) nr. 2886/89 van de Commissie van 2 augustus 1989 (PB L 282, blz. 1), verordening (EEG) nr. 2472/90 van de Commissie van 31 juli 1990 (PB L 247, blz. 1) en verordening (EEG) nr. 2587/91 van de Commissie van 26 juli 1991 (PB L 259, blz. 1).

3 — Verordening (EG) nr. 884/94 van de Commissie van 20 april 1994 houdende indeling van bepaalde goederen in de gecombineerde nomenclatuur (PB L 103, blz. 10).

4 — Opmerkingen ingediend door Canada bij het subcomité Herziening van het geharmoniseerd systeem van de Internationale Douaneraad (thans de Werelddouaneorganisatie of „WDO"), 5de zitting, 29 april 1991, blz. I/4.

Zij hebben ingebouwde tuners die het mogelijk maken om te kiezen uit een groot aanbod van programma's (kanalen).

Aan de uitgang brengen deze satellietontvangers geen kleurenvideosignalen in de kleuren rood, groen en blauw (RGB) voort, maar samengestelde videosignalen; van deze signalen, die PAL-, D2-MAC-, en SECAM-signalen omvatten, brengen de ontvangers enkel PAL-signalen (PAL-G of PAL-I) voort op een bepaalde frequentie, zodat de tuner van het ontvangtoestel voor televisie of radio-omroep voor het gebruik van de satellietontvanger slechts eenmaal op deze frequentie moet worden afgesteld.

Signalen van via satelliet uitgezonden televisie- en radioprogramma's, waarvan de frequenties tussen 4 en 20 GHz schommelen, kunnen pas door de ingevoerde satellietontvangers worden ontvangen nadat zij door antennes — in het algemeen in de vorm van een paraboolreflector of een schotelantenne — zijn ontvangen en door converters zijn verlaagd (down converters). Naast het versterken van de signalen, verlagen deze converters de frequenties van de televisie- en radioprogramma's tot de ingangsfrequenties van satellietontvangers, te weten tussen 950 en 1750 MHz."

Voor de indeling in aanmerking komende posten

4. De gecombineerde nomenclatuur is de nomenclatuur van het communautair douanetarief, die is gebaseerd op het wereldwijd geldende geharmoniseerde systeem. [5] Beide zijn identiek wat de posten en de zes cijfers tellende postonderverdelingen betreft. Alleen het zevende en achtste cijfer vormen onderverdelingen die eigen zijn aan de gecombineerde nomenclatuur. De posten worden gegroepeerd in hoofdstukken, die op hun beurt gegroepeerd worden in afdelingen.

5. Niet betwist wordt, dat satellietontvangers moeten worden ingedeeld onder hoofdstuk 85 van deze nomenclatuur — „Elektrische machines, apparaten, uitrustingsstukken, alsmede delen daarvan; toestellen voor het opnemen of het weergeven van geluid, toestellen voor het opnemen of het weergeven van beelden en geluid voor televisie, alsmede delen en toebehoren van deze toestellen" — dat deel uitmaakt van afdeling XVI.

6. De volgende posten en postonderverdelingen van dit hoofdstuk zijn afwisselend als de meest geschikte naar voren geschoven. [6]

5 — Het geharmoniseerde systeem inzake de omschrijving en de codering van goederen van de Internationale Douaneraad van 14 juni 1983, goedgekeurd namens de Gemeenschap bij besluit 87/369/EEG van de Raad van 7 april 1987 (PB L 198, blz. 1).

6 — Geciteerd wordt uit de in 1992 geldende, in voetnoot 2 aangehaalde verordening nr. 2587/91. Er wordt gewezen op een klein verschil met de in 1990 en 1991 geldende tekst, alsook op een latere wijziging in de formulering van de post.

7. Post 8525: „Zendtoestellen voor [...] televisie, ook indien met ingebouwd ontvangtoestel [...]" Postonderverdeling 8525 20 omvat zendtoestellen met ingebouwd ontvangtoestel.

8. Post 8528: „Ontvangtoestellen voor televisie (videomonitors en videoprojectietoestellen daaronder begrepen), ook indien met ingebouwd [7] ontvangtoestel voor radio-omroep of toestel voor het opnemen of het weergeven van geluid of van beelden." [8] Deze post is onderverdeeld in ontvangtoestellen voor kleurenweergave en deze voor monochrome weergave. De onderafdeling voor ontvangtoestellen voor kleurenweergave [9] vermeldt eerst televisieprojectietoestellen, toestellen met een ingebouwd video-opname- en videoweergavetoestel, videomonitors met of zonder beeldbuis en andere toestellen met ingebouwde beeldbuis, alvorens over te gaan naar „andere" toestellen met of zonder beeldscherm. Deze laatste categorie omvat de postonderverdelingen 8528 10 91, „videotuners" en 8528 10 98, „andere".

9. Post 8529: „Delen waarvan kan worden onderkend dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd zijn voor de toestellen bedoeld bij de posten 8525 tot en met 8528." Deze post omvat „antennes en antennereflectoren van alle soorten; delen waarvan kan worden onderkend dat zij bestemd zijn om samen met deze artikelen te worden gebruikt", alsook „andere" delen, waaronder drie hier niet relevante specifieke categorieën en als laatste onderafdeling opnieuw een restcategorie genaamd „andere". In de eerste categorie (antennes en antennereflectoren), wordt postonderverdeling 8529 10 31 als een mogelijk juiste indeling voorgesteld. Het betreft „antennes — buitenantennes voor radio- en televisietoestellen — voor ontvangst via satelliet".

10. Post 8543: „Elektrische machines, apparaten en toestellen, met een eigen functie, niet genoemd of niet begrepen onder andere posten van dit hoofdstuk." Deze post vermeldt meer bepaald deeltjesversnellers, signaalgeneratoren, apparaten en toestellen voor de galvanotechniek, voor elektrolyse of voor elektroforese, en vervolgens „andere machines, apparaten en toestellen" die de postonderverdelingen 8543 80 20, „antenneversterkers", en 8543 80 80, „andere" omvatten. Tot en met 1990 werd de inhoud van deze twee postonderverdelingen evenwel gegroepeerd onder postonderverdeling 8543 80 90, „andere". Postonderverdeling 8543 90, ten slotte, omvat delen die onder deze post vallen.

11. In 1994, na de voor de onderhavige zaak relevante periode, werden satellietontvangers bij verordening nr. 884/94 van de

7 — Tot en met 1991: „ook indien in dezelfde kast gecombineerd met".

8 — Bij verordening (EG) nr. 3009/95 van de Commissie van 22 december 1995 tot wijziging van bijlage I bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad (PB L 319, blz. 1) werd in 1996 ingevolge een wijziging in het geharmoniseerd systeem, de formulering van post 8528 gewijzigd in „Ontvangtoestellen voor televisie, ook indien met ingebouwd ontvangtoestel voor radio-omroep of toestel voor het opnemen of het weergeven van geluid of van beelden; videomonitors en videoprojectietoestellen" en werd postonderverdeling 8528 10, „voor kleurenweergave", anders genummerd, te weten als 8528 12.

9 — De betwisting in het hoofdgeding betreft blijkbaar niet de toestellen voor monochrome weergave.

Commissie ingedeeld onder postonderverdeling 8528 10 91.[10] In 1997 besliste het comité voor het geharmoniseerd systeem van de WDO om dergelijke toestellen in te delen onder postonderverdeling 8528 12.[11] Er wordt niet geargumenteerd, dat de aldus ingedeelde goederen verschillen van de in de onderhavige zaak aan de orde zijnde goederen.

Het hoofdgeding en de prejudiciële vragen

12. In 1991 en 1992 gaf Deutsche Nichimen, verzoekster in het hoofdgeding, verschillende keren ingevoerde satellietontvangers voor het vrije verkeer aan onder postonderverdeling 8543 80 20 (antenneversterkers) en betaalde zij daarvan dus 7% douanerechten. Deze goederen waren sinds 1990 onder de regeling open douane-entrepot opgeslagen.

13. In 1992 wijzigde het Hauptzollamt Düsseldorf, verweerder in het hoofdgeding, de aanslagen met betrekking tot deze importen en deelde het de ontvangers in onder postonderverdeling 8528 10 91 (videotuners). Dit leidde tot een navordering van 7 % extra douanerechten.

14. Voor het Finanzgericht betwist verzoekster deze herindeling, met het betoog dat de goederen ofwel onder postonderverdeling 8543 80 80 („andere" toestellen) ofwel, subsidiair, onder postonderverdeling 8529 10 31 (antennes voor ontvangst via satelliet) moeten worden ingedeeld, met een verschuldigd douanerecht gelijk aan het initieel geïnde bedrag in het eerste geval en aan 7,2 % in het tweede geval.

15. De nationale rechter, die de verschillende toelichtingen van de Europese Gemeenschap en de WDO op de litigieuze posten en postonderverdelingen heeft onderzocht en van mening is, dat verordening nr. 884/94 niet met terugwerkende kracht kan worden toegepast, heeft twijfels over de juiste indeling van deze goederen. Volgens hem moet in casu evenwel alleen de relevante post worden bepaald, en geenszins de postonderverdeling. Derhalve heeft hij het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld:

„1) Moet het begrip ontvangtoestellen voor televisie in post 8528 van de gecombineerde nomenclatuur in de van 1990 tot 1992 geldende versie, aldus worden

10 — Aangehaald in voetnoot 3. In 1996 werd postonderverdeling 8528 10 anders genummerd, te weten als 8528 12. In 1998 [bij verordening (EG) nr. 2086/97 van de Commissie van 4 november 1997 tot wijziging van bijlage I bij verordening nr. 2658/87, PB L 312, blz. 1] werden de onderverdelingen van 8528 12 herschikt. Sinds verordening (EG) nr. 936/1999 van de Commissie van 27 april 1999 tot wijziging of intrekking van bepaalde verordeningen voor de indeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur (PB L 117, blz. 9), worden satellietontvangers ingedeeld onder postonderverdeling 8528 12 95, met name als videotuners die niet bestemd zijn voor inbouw in een automatische gegevensverwerkende machine en evenmin digitaal of gecombineerd digitaal-analoog zijn.

11 — Gelijk aan de vroegere postonderverdeling 8528 10.

uitgelegd, dat het ook toestellen als de in de considerans van deze beschikking nader omschreven satellietontvangers omvat, hoewel televisieprogramma's door deze toestellen enkel zichtbaar en hoorbaar kunnen worden gemaakt met behulp van het soort ontvangtoestellen voor televisie dat in het huishouden wordt gebruikt?

2) Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord: moet het begrip ‚delen' in post 8529 van de gecombineerde nomenclatuur of in aantekening 2, sub b, bij afdeling XVI van de gecombineerde nomenclatuur in de van 1990 tot 1992 geldende versie, aldus worden uitgelegd, dat het ook toestellen als de in de considerans nader omschreven satellietontvangers omvat, en moeten die toestellen dan ondanks aantekening 2, sub b, bij afdeling XVI van de gemeenschappelijke nomenclatuur onder post 8529 van eerstgenoemde nomenclatuur worden ingedeeld?"

Discussie

De draagwijdte van de prejudiciële vragen

16. De vraag van de nationale rechter komt hierop neer: moesten de betrokken goederen tijdens de relevante periode (de thans geldende indeling als ontvangtoestel voor televisie is hier niet in geding) worden ingedeeld onder post 8528 als ontvangtoestellen voor televisie, of onder post 8529 als delen waarvan kan worden onderkend dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd zijn voor deze toestellen?

17. De nationale rechter is niet geïnteresseerd in de postonderverdelingen; hij wenst alleen te vernemen wat het juiste douanetarief is, dat gedurende de relevante periode 14 % bedroeg voor alle onderverdelingen van post 8528 en 7,2 % voor alle in aanmerking komende onderverdelingen van post 8529.

18. Naast de posten 8528 en 8529 zijn evenwel ook de posten 8525 en 8543 als mogelijke indelingen ter sprake gebracht.

Posten 8525 en 8543

19. Hoewel verzoekster voor de nationale rechter blijkbaar vooral heeft gepleit voor indeling onder post 8543, doet zij dit niet in haar betoog voor het Hof. Voorts wordt deze post evenmin vermeld in de vragen van het Finanzgericht. Post 8525 werd

kennelijk door de Verenigde Staten van Amerika bepleit tijdens de besprekingen binnen de WDO. Ter terechtzitting heeft Deutsche Nichimen deze post vermeld, maar opnieuw zonder indeling onder die post te bepleiten.

20. Mijns inziens kunnen deze twee posten evenwel worden uitgesloten. Hierna zal ik kort de redenen hiervoor uiteenzetten.

21. De Verenigde Staten van Amerika pleitten blijkbaar voor post 8525, omdat een satellietontvanger signalen doorgeeft aan een televisietoestel, dat het beeld weergeeft, en omdat alleen dit laatste toestel als *laatste* ontvangtoestel onder post 8528 moet vallen. Dit standpunt — dat door geen enkele andere partij binnen de WDO werd gedeeld — gaat volgens mij in tegen de voor de hand liggende gedachte, dat wanneer het om toestellen voor televisieuitzendingen gaat, post 8525 zendtoestellen omvat en post 8528 ontvangtoestellen.

22. Post 8543 is een restpost, met andere woorden een post voor goederen die niet zijn genoemd of begrepen onder andere posten van het hoofdstuk. Deze post omvat een aantal specifieke onderverdelingen voor genoemde goederen en twee restonderverdelingen, een voor „andere" machines, apparaten en toestellen en een voor „andere" delen. Satellietontvangers worden in geen enkele van de specifieke postonderverdelingen vermeld. Postonderverdeling 8543 80 20, voor antenneversterkers, komt hiervoor nog het meest in aanmerking; uit de verwijzingsbeschikking blijkt evenwel, dat het de down converter is die het antennesignaal versterkt, en niet de satellietontvanger, die dit signaal omzet zodat het kan worden verwerkt voor visualisering op een scherm. Anderzijds komt indeling onder een van de postonderverdelingen „andere" logischerwijs alleen in aanmerking wanneer indeling onder de andere posten onmogelijk is, en zoals ik hierna zal uiteenzetten, ben ik van mening dat deze voorwaarde in casu niet is vervuld.

Posten 8528 en 8529

23. Er zijn volgens mij dan ook geen redenen voor het Hof om verder te kijken dan het in de vragen van het Finanzgericht gegeven bestek.

24. De eerste vraag betreft post 8528 en de tweede wordt enkel gesteld voor het geval de eerste ontkennend wordt beantwoord. Zoals de Commissie terecht heeft opgemerkt, is post 8529 ondergeschikt aan post 8528, in die zin dat eerst moet worden uitgemaakt, wat met een ontvangtoestel

voor televisie wordt bedoeld, alvorens kan worden bepaald, of een voorwerp een deel is waarvan kan worden onderkend dat het bestemd is voor een ontvangtoestel. Indien het voorwerp reeds onder de eerste categorie blijkt te vallen, is een verdere analyse niet alleen overbodig, maar zelfs ongerechtvaardigd.

— Post 8528

25. Derhalve zal ik allereerst nagaan of, zoals het Hauptzollamt voor de nationale rechter aanvoerde, satellietontvangers tijdens de relevante periode onder post 8528 vielen, zoals dit het geval is sinds 1994.

26. Zoals Deutsche Nichimen heeft erkend, zijn de onder deze post vallende goederen niet noodzakelijk ontvangtoestellen voor televisie in de gebruikelijke betekenis van het woord, aangezien er specifieke subcategorieën zijn voor ontvangtoestellen zonder beeldscherm. Het is evenwel duidelijk, dat ontvangst van televisiesignalen zinloos is indien deze niet op een bepaald moment worden gevisualiseerd. Ontvangtoestellen voor televisie in de zin van post 8528 zijn dus toestellen die signalen ontvangen voor visualisering op een beeldscherm, monitor of beeldbuis, ongeacht of deze laatste nu in het ontvangtoestel is ingebouwd (wat vaak het geval is) of niet.

27. In dat opzicht lijkt de term „reception apparatus for television", die in 1996 de term „television receivers" in de Engelse versie van de post verving, een betere en duidelijkere omschrijving. Deze wijziging in de formulering, die in de loop van het geding is besproken, kan volgens mij niet worden aangehaald als bewijs dat de inhoud van post 8528 vóór die datum minder ruim was. Integendeel, het bevestigt mijns inziens dat de ruimere formulering ook gold vóór 1996.

28. De wijziging betrof enkel de Engelse versie van de nomenclatuur en bracht deze niet alleen in overeenstemming met de Franse versie (de andere authentieke taal van het geharmoniseerd systeem) van die post [12], maar ook met de Engelse versie van de posten 8525 en 8527. [13] Dit feit, alsook de rapporten van het comité voor het geharmoniseerd systeem van de WDO die de Commissie in antwoord op een verzoek van het Hof heeft overgelegd, tonen aan, dat de wijziging alleen tot doel had, de inhoud van de post in de Engelse versie te verduidelijken, en niet deze in de ene of de andere zin te wijzigen.

12 — „Appareils récepteurs de télévision".

13 — Respectievelijk „Transmission apparatus for [...] television" and „Reception apparatus for radio [...]".

29. Volgens vaste rechtspraak van het Hof „moet, in het belang van de rechtszekerheid en van een gemakkelijke controle, het beslissende criterium voor de tariefindeling van goederen in beginsel worden gezocht in hun objectieve kenmerken en eigenschappen, zoals deze in de tekst van de GN-post zijn omschreven". [14] Voorts „[kan] de bestemming van het product een objectief indelingscriterium [...] zijn wanneer die bestemming inherent is aan het product; de inherentie moet kunnen worden beoordeeld aan de hand van de objectieve kenmerken en eigenschappen van het product". [15]

30. De objectieve kenmerken en eigenschappen van de betrokken satellietontvangers worden mijns inziens juist beschreven in post 8528. Dergelijke toestellen zijn bestemd — en dit is een inherent aspect dat kan worden beoordeeld aan de hand van hun objectieve kenmerken en eigenschappen — om televisiesignalen van antennes te ontvangen en deze signalen aldus om te zetten dat zij kunnen worden verwerkt voor visualisering op een beeldscherm.

31. Deutsche Nichimen betwist deze stelling evenwel op verschillende gronden, waarvan sommige bij de nationale rechter twijfels hebben doen ontstaan.

14 — Zie laatstelijk arrest van 26 september 2000, Eru Portuguesa, (C-42/99, Jurispr. blz. I-7691, punt 13).

15 — Arrest van 1 juni 1995, Thyssen Haniel Logistic (C-459/93, Jurispr. blz. I-1381, punt 13).

32. In haar bij het Hof ingediende opmerkingen wijst Deutsche Nichimen er om te beginnen op, dat de in post 8528 vermelde „ontvangtoestellen voor televisie" geen „televisietoestellen" in de gewone betekenis van het woord zijn, aangezien zij toestellen zonder beeldscherm en luidspreker omvatten. Derhalve moet voor de bepaling van hun aard te rade worden gegaan met de formulering van de postonderverdelingen.

33. Volgens haar kan binnen post 8528 evenwel enkel de indeling van de satellietontvangers onder postonderverdeling 8528 10 91, „videotuners", of 8528 10 98, „andere", in aanmerking komen. Satellietontvangers zijn immers geen videomonitors (hiermee ben ik het eens), geen video-opname- of videoweergavetoestellen of toestellen waarbij zulks is ingebouwd, en geen televisieprojectietoestellen, en zij hebben evenmin een ingebouwde beeldbuis of een of ander beeldscherm.

34. Vervolgens stelt Deutsche Nichimen, dat satellietontvangers geen videotuners kunnen zijn, omdat zij geen „signalen [voortbrengen] die bruikbaar zijn voor video-opname- of videoweergavetoestellen of voor videomonitors", zoals toelichting 3 van de toelichtingen op het geharmoniseerd

systeem met betrekking tot post 8528 vereist.[16] Ook het feit, dat zij in toelichting 4 van de thans geldende versie van deze toelichtingen met betrekking tot post 8528 worden beschreven als toestellen die *„lijken op* videotuners", toont aan dat het *geen* videotuners zijn. In dit verband lijkt Deutsche Nichimen aan te voeren, dat de bij verordening nr. 884/94 verrichte indeling van satellietontvangers onder postonderverdeling 8528 10 91, „videotuners", onjuist is. Verder stelt zij echter, dat de daaropvolgende postonderverdeling 8528 10 98, „andere", satellietontvangers niet kan omvatten, omdat verordening nr. 884/94 deze als „videotuners" heeft ingedeeld, waarbij zij er blijkbaar van uitgaat, dat de bij deze verordening verrichte indeling wel juist is (hoewel de terugwerkende kracht ervan wordt ontkend). Uit al het voorgaande concludeert zij, dat de betrokken satellietontvangers onder geen enkele onderverdeling van post 8528 vallen, en dus niet onder deze post kunnen worden ingedeeld.

35. Mijns inziens bevat dit betoog een aantal zwakke plekken.

36. In de eerste plaats wenst de verwijzende rechter enkel te vernemen, welke de juiste post voor de indeling is, en niet welke de relevante postonderverdeling is. De vraag is, of de betrokken satellietontvangers als „ontvangtoestellen voor televisie" in de zin van post 8528 moeten worden ingedeeld; zo ja, dan heeft het feit, dat zij niet onder een van de specifieke postonderverdelingen vallen, niet tot gevolg dat zij evenmin onder de restonderverdeling voor „andere" toestellen kunnen vallen.

37. In de tweede plaats kan indeling onder postonderverdeling 8528 10 98, „andere", enkel worden uitgesloten wanneer de bij verordening nr. 884/94 verrichte indeling juist is en vooral juist was op het relevante tijdstip; in dat geval is de vraag echter reeds beantwoord, aangezien postonderverdeling 8528 10 91 per definitie de juiste indeling is. Indien deze indeling daarentegen onjuist was, dan is postonderverdeling 8528 10 98 de logische indeling voor elk „ontvangtoestel voor televisie" dat niet in een andere postonderverdeling is vermeld.

38. In de derde plaats sluit het feit dat satellietontvangers enkel „gelijken" op videotuners, hoe dan ook niet uit dat zij onder dezelfde postonderverdeling worden ingedeeld; algemene regel 4 voor de interpretatie van de nomenclatuur[17] bepaalt immers, dat goederen worden ingedeeld „onder de post die van toepassing is op de goederen waarmede zij de meeste overeenkomst vertonen", wanneer de regels 1 tot en met 3 geen oplossing aanreiken.

16 — Met betrekking tot deze door het WDO gepubliceerde toelichtingen erkent het Hof, dat zij een belangrijk hulpmiddel zijn bij de uitlegging van de draagwijdte van de verschillende tariefposten, zonder rechtens bindend te zijn (zie laatstelijk arrest Eru Portuguesa, aangehaald in voetnoot 14, punt 13 van het arrest).

17 — Het geharmoniseerd systeem en de gecombineerde nomenclatuur worden beide voorafgegaan door dezelfde zes algemene regels voor de interpretatie ervan. Deze algemene regels gelden in het gemeenschapsrecht, aangezien zij in het laatste geval door de gemeenschapswetgever zijn vastgesteld.

39. Met betrekking tot de aard van het signaal dat een toestel moet doorgeven om als „ontvangtoestel voor televisie" te worden beschouwd, stelt Deutsche Nichimen, dat dit hetzelfde moet zijn als het door videotuners aan videomonitors doorgegeven signaal, te weten het door een televisiecamera voortgebrachte primaire RGB-signaal en niet, zoals in het onderhavige geval, een standaard PAL-videosignaal.

40. Deze gedachtegang lijkt mij verkeerd. Aangezien de vraag is, of satellietontvangers onder post 8528 vallen, maakt het niet uit dat zij misschien geen videotuners in de zin van postonderverdeling 8528 10 91 zijn, als zij maar als „andere" toestellen zonder beeldscherm onder postonderverdeling 8528 10 98 kunnen vallen. Mijns inziens is er overigens geen enkele reden om hen van deze laatste categorie uit te sluiten. Zoals de nationale rechter in zijn verwijzingsbeschikking heeft opgemerkt, blijkt uit de formulering van de post en van de onderverdelingen ervan hoe dan ook niet, dat een of andere bijzondere hoedanigheid van het signaal een noodzakelijk indelingscriterium is. De in de toelichtingen op het geharmoniseerd systeem voorkomende verwijzing naar de frequentie van de door een videotuner naar een videomonitor gezonden signalen heeft niet noodzakelijk betrekking op toestellen die enkel lijken op (en dus in bepaalde opzichten moeten verschillen van) videotuners en er is zeker geen reden om aan te nemen, dat dit geldt voor „andere" toestellen die onder een andere postonderverdeling vallen.

41. Concluderend ben ik van mening, dat post 8528 van 1990 tot 1992 de juiste indeling voor de in geding zijnde satellietontvangers was. Geen enkel van de tegenargumenten van Deutsche Nichimen kan deze conclusie ontkrachten.

42. Deze conclusie vindt voorts steun in het feit dat de Commissie deze toestellen later, met name bij verordening nr. 884/94, onder die post heeft ingedeeld. Het is juist, dat een verordening waarin goederen onder een bepaalde tariefpost of postonderverdeling worden ingedeeld, constitutief van aard is en dus geen terugwerkende kracht kan hebben. [18] Zoals ik evenwel in mijn conclusie in de zaak *Siemens Nixdorf* [19] heb opgemerkt, suggereert de formulering van dergelijke verordeningen, waarin meestal wordt verklaard (ook in verordening nr. 884/94) dat de indeling is vastgesteld op basis van de algemene regels voor de interpretatie van de nomenclatuur en de tekst van de relevante posten en onderverdelingen, dat de wetgever van mening is, dat de vastgestelde indeling in feite uit de reeds geldende regels volgt.

43. Een dergelijke latere verordening — voorzover deze een conclusie over de juiste indeling bevestigt — kan natuurlijk enkel steun bieden in gevallen als het onderhavige, waar de formulering van de nomenclatuur in de tussentijd geen wezen-

18 — Zie arresten van 28 maart 1979, Biegi (158/78, Jurispr. blz. 1103, punt 11), en 1 oktober 1981, Anglo-Irish Meat Company (196/80, Jurispr. blz. 2263, punt 25).

19 — Arrest van 19 mei 1994 (C-11/93, Jurispr. blz. I-1945, punt 17 van de conclusie).

lijke wijzigingen heeft ondergaan [20] en de geldigheid van de verordening zelf niet in het geding is gebracht. In casu vindt die conclusie voorts steun in de omstandigheid, dat in de toelichtingen op het geharmoniseerd systeem satellietontvangers als de onderhavige sinds februari 1998 onder postonderverdeling 8528 12 worden ingedeeld. Volgens de door de Commissie overgelegde documenten heeft het comité voor het geharmoniseerd systeem van de WDO deze indeling vastgesteld na een uitvoerige en gedetailleerde bespreking en met een zeer ruime meerderheid van 22 stemmen tegen 1.

— Post 8529

44. Nu ik tot de conclusie ben gekomen, dat de eerste vraag van de nationale rechter bevestigend moet worden beantwoord, lijkt het mij niet nodig in te gaan op de tweede vraag, betreffende post 8529. Zoals de nationale rechter opmerkt, zijn satellietontvangers overigens geen „delen" in de gebruikelijke betekenis van het woord, maar aparte toestellen.

20 — Hoewel bij verordening (EEG) nr. 2505/92 van de Commissie van 14 juli 1992 tot wijziging van de bijlagen I en II bij verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad (PB L 267, blz. 1), de onderverdelingen van post 8528 alsook de formulering ervan vrij ingrijpend zijn gewijzigd — tussen de hier relevante periode en het tijdstip van vaststelling van verordening nr. 884/94 —, betreffen deze wijzigingen enkel de afmetingen, de verhoudingen breedte/hoogte en de beeldopbouw van met een beeldscherm uitgeruste toestellen, met andere woorden criteria die geen invloed hebben op de indeling in het onderhavige geval.

45. Indien het Hof evenwel zou oordelen, dat de betrokken goederen zelf geen ontvangtoestellen voor televisie in de zin van post 8528 zijn, maar „delen waarvan kan worden onderkend dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd zijn voor" dergelijke ontvangtoestellen, kan de twijfel van de nationale rechter omtrent de juiste post als volgt worden weggenomen.

46. Aantekening 2 bij afdeling XVI bepaalt, voorzover van belang:

„[...] delen van machines [...] [worden] ingedeeld met inachtneming van de volgende regels:

(a) delen die als zodanig onder een van de posten van hoofdstuk [...] 85 [...] kunnen worden ingedeeld, blijven onder die posten ingedeeld, ongeacht de machine waarvoor zij bestemd zijn;

(b) delen, andere dan die bedoeld onder a) hiervoor, waarvan kan worden onderkend dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd zijn voor een bepaalde machine of voor verschillende onder

eenzelfde post vallende machines [...], worden ingedeeld onder de post waaronder die machine of die machines vallen [...]."

47. Aangezien er een specifieke post bestaat voor delen waarvan kan worden onderkend dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd zijn voor ontvangtoestellen voor televisie (dit zijn goederen die onder een post van hoofdstuk 85 vallen, met name onder post 8529), moeten deze delen overeenkomstig aantekening 2, sub a, onder die post worden ingedeeld zonder dat te rade moet worden gegaan met aantekening 2, sub b.

Conclusie

48. Mitsdien geef ik het Hof in overweging de prejudiciële vragen van het Finanzgericht Düsseldorf te beantwoorden als volgt:

„Satellietontvangers als die welke in de verwijzingsbeschikking zijn beschreven, moesten van 1990 tot 1992 onder post 8528 van de gecombineerde nomenclatuur worden ingedeeld."